

اصول و فنون

هوشبری

بر اساس سرفصل دروس
شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

تألیف

بتول پرورش

دانش‌آرشد هوشبری

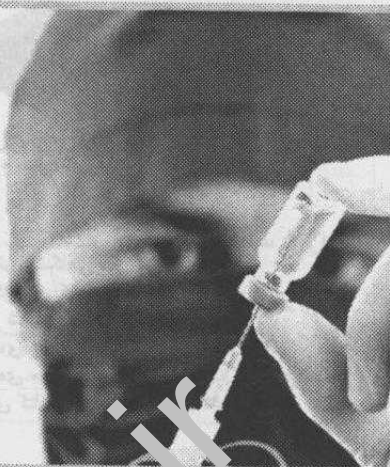
سارا آدرویشی

کارشناس ارشد آموزش پرستاری بیماری‌های داخلی - جراحی
عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

معصومه آلبوقیش

کارشناس ارشد هوشبری

عضو هیأت علمی و مدیر گروه هوشبری دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز



www.ketab.ir



ناشر برتر دانشگاهی سال ۱۳۹۱
ناشر برگزیده‌ی کشور سال ۱۳۹۲
ناشر شایسته تقدیر ۱۳۹۳
ناشر برگزیده‌ی حوزه جوانان سال ۱۳۹۳
ناشر برگزیده‌ی حوزه سلامت سال ۱۳۹۳
ناشر برگزیده‌ی کتاب سال دانشجویی ۱۳۹۴

فروش اینترنتی: www.jph.ir

دفتر مرکزی نشر جامعه‌نگر

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران

خ فخر رازی - خ نظری - شماره ۹۶

تلفن: ۶۶۴۹۴۱۸۷ - ۶۶۴۹۳۷۱۶

کتاب‌فروشی‌های پزشکی سراسر کشور

اهواز: رشد - شریک - اردبیل: خیام - ارومیه: کتاب پزشکی
مهران: پارسا - کیا - ایلام: رشد - بابل: علیزاده - بجنورد:
ارجمند: پروجره ولایت - پوهشهر: کتاب‌فروشی عمادی - تالش:
چابک‌سنگ: شبرنگ - تنکابن: میرچی - جهرم: کلبه کتاب
مرماباد: نثار قلم - شست: دانشگاه آزاد پل طالشان - ارجمند -
مژده: ساجد - امیرکبیر: سمنان: نسیم - اشراق: ۲
سندج: دانشمند - رجم: مرکز کتاب دانشگاه علوم
پزشکی شیراز: قمر: فانوس - بندر: جزین: حکیم - کرمان:
پایپروس - کرمانشاه: دسمنند - گرگان: جلالی - گناباد:
کتابستان - لاهیجان: مرکز کتاب دانشگاهی - مشهد: مجد دانش
- نماینده علوم پزشکی جهاد دانشگاهی - همدان: روزاندیش -
دانشجو - یزد: خانجانیانی

سرشناسه	پرورش، بتول، ۱۳۳۹، parvarash, Batool
عنوان و نام پدیدآور	اصول و فنون هوشبری: بر اساس سرفصل دروس شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی / تألیف بتول پرورش، سارا آدریشی، معصومه آلبوقیش. تهران: جامعه‌نگر، ۱۳۹۶.
مشخصات نشر	دوازده، ۱۸۸ ص: مصور، جدول.
مشخصات ظاهری	978-600-101-623-3
شابک	فیبا
وضعیت فهرست‌نویسی	کتابنامه.
یادداشت	نماینه.
یادداشت	پرستاری اتاق عمل -- دستنامه‌ها
موضوع	Operating room nursing -- Handbooks, manuals, etc
موضوع	بی‌هوشی (پزشکی)
موضوع	Anesthesia
شناسه افزوده	آدریشی، سارا، ۱۳۴۷-
شناسه افزوده	آلبوقیش، معصومه، ۱۳۴۷-
رده بندی کنگره	RD ۳۲ / ۳ / ۴ الف ۶
رده بندی دیویی	۷۳۶۷۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۸۵۱۰۰

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفین می‌باشد. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از فتوکپی یا بازنویسی ممنوع است. هرگز نباید از این کتاب، لوح فشرده و مجلات، بدون اجازه‌ی کتبی، نشر قایل است. ه نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

اصول و فنون هوشبری

تألیف بتول پرورش، سارا آدریشی، معصومه آلبوقیش

ناشر جامعه‌نگر

نوبت و سال چاپ اول / ۱۳۹۶

شمارگان ۵۰۰ نسخه

صفحه‌آرایی آرسا کو

طرح سمیه معصومی‌خواه

بها ۱۶۹۰۰ تومان

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۱-۶۲۳-۳

فیزیولوژی دمای بدن..... ۱۷	فصل ۱: سلامتی..... ۱
تولید حرارت..... ۱۷	اهداف..... ۱
اتلاف حرارت..... ۱۷	سلامت و بیماری..... ۱
درجه حرارت طبیعی بدن..... ۱۷	تعریف سلامتی..... ۱
عوامل مؤثر بر درجه حرارت بدن..... ۱۹	بیماری..... ۱
تب..... ۲۰	انواع بیماری..... ۲
اندازه‌گیری دمای بدن..... ۲۱	الگوهای بیماری و سلامتی..... ۲
نبض..... ۲۶	عوامل مؤثر بر سلامتی..... ۳
فیزیولوژی نبض..... ۲۶	ابعاد انسانی..... ۴
بررسی نبض..... ۲۶	معیارهای سنجش سلامت..... ۵
تغییرات به وجود آمده در تعداد، دامنه، کیفیت و ریتم نبض..... ۲۷	ارتقاء سلامتی و پیشگیری از بیماری..... ۵
محل‌های شایع اندازه‌گیری نبض..... ۲۸	نیازهای اساسی بشر..... ۶
بررسی نبض و مراحل انجام کار..... ۳۱	نیازهای فیزیولوژیک..... ۶
فشارخون..... ۳۲	نیازهای سلامت و امنیت..... ۶
فشارخون..... ۳۲	نیازهای عشق و تعلق خاطر..... ۷
فشارخون..... ۳۲	نیازهای اعتماد به نفس..... ۷
فشارخون..... ۳۲	نیاز واقعیت‌بخشی به خود..... ۷
فشارخون..... ۳۲	
فشارخون متوسط شریانی..... ۳۲	فصل دوم: حقوق بیمار..... ۹
تغییرات فشارخون..... ۳۳	اهداف..... ۹
روش‌های اندازه‌گیری فشارخون..... ۳۴	منشور حقوق بیمار..... ۹
انواع مانومتر..... ۳۵	منشور حقوق بیمار در ایران..... ۱۰
نحوه اندازه‌گیری فشارخون..... ۳۹	توجهات روحی و روانی..... ۱۲
اشتباهات اندازه‌گیری فشارخون..... ۴۱	ملاقات با بیمار..... ۱۳
تنفس..... ۴۲	
فیزیولوژی تنفس..... ۴۲	فصل سوم: علائم حیاتی..... ۱۵
تغییرات ایجاد شده در تعداد و عمق تنفس..... ۴۲	اهداف..... ۱۵
عوامل مؤثر بر تنفس..... ۴۳	درجه حرارت بدن..... ۱۶

۴۳.....	تعداد تنفس.....	۶۴.....	سونداژ بیماران مرد.....
۴۴.....	ریتم و عمق تنفس.....	۶۵.....	وقایع و مراقبت‌های بعد از سونداژ.....
۴۵.....	بررسی تنفس.....	۶۶.....	مزایای سونداژ.....
۴۵.....	الگوی تنفسی.....	۶۶.....	معایب سونداژ.....
۴۶.....	بررسی تنفس.....	۶۶.....	مراحل خارج کردن سوند.....
۴۷.....	درد به عنوان علامت حیاتی پنجم.....		
۴۷.....	عوامل مؤثر بر درد.....	۶۷.....	فصل پنجم: اصول اولیه دارودرمانی.....
۴۸.....	خصوصیات درد.....	۶۷.....	اهداف.....
۴۸.....	انواع درد (فیزیولوژیک).....	۶۷.....	تعریف دارو.....
۴۸.....	انواع درد از دید بالینی.....	۶۸.....	مسائل قانونی در ارتباط با دارو دادن.....
۵۰.....	دلایل اهمیت بررسی درد.....	۶۸.....	نام گذاری داروها.....
۵۰.....	زمان بررسی درد.....	۶۹.....	مکانیسم اثر دارو.....
۵۰.....	ابزارهای اندازه‌گیری درد.....	۷۰.....	راه‌های تجویز دارو.....
۵۲.....	بررسی درد.....	۷۲.....	تعیین مقدار دارو.....
		۷۳.....	اصول دارو دادن.....
۵۳.....	فصل چهارم: سونداژ معده و حانه.....	۷۳.....	انواع دستورات دارویی.....
۵۳.....	اهداف.....	۷۳.....	مشخصات یک دستور دارویی.....
۳.....	سونداژ معده‌ای روده‌ای.....	۷۴.....	اقدامات ایمنی هنگام آماده کردن دارو.....
۲.....	اهداف.....	۷۴.....	داروهای خوراکی و موضعی.....
۵۲.....	نکات مورد بررسی.....	۷۴.....	دادن دارو (پی. آر. ان) یا در صورت لزوم.....
۵۴.....	وسایل لازم.....	۷۴.....	دستورالعمل‌های داروهای خوراکی.....
۵۴.....	روش کار.....	۷۷.....	دستورالعمل‌های موضعی.....
۵۷.....	وارد کردن سوند دهانی - معده‌ای.....	۷۹.....	داروهای استنشاقی.....
۵۷.....	غذا دادن به بیمار از طریق سوند (گاواژ).....	۸۰.....	داروهای واکنش.....
۵۷.....	اهداف.....	۸۰.....	استعمال دارو از راه رکتوم.....
۵۷.....	نکات قابل توجه.....		
۵۷.....	روش کار.....	۸۱.....	فصل ششم: انواع تزریقات.....
۵۸.....	سونداژ مثانه.....	۸۱.....	اهداف.....
۵۸.....	اهداف و موارد استفاده.....	۸۱.....	تزریقات.....
۵۸.....	نکات مورد بررسی.....	۸۱.....	قسمت‌های مختلف یک سرنگ.....
۵۸.....	انواع سوندهای ادراری.....	۸۳.....	انواع تزریقات.....
۵۹.....	وسایل موردنیاز.....	۸۳.....	تزریق داخل جلدی.....
۶۰.....	نحوه انجام سونداژ (بیماران زن).....	۸۴.....	تزریق زیر جلدی.....

۱۰۸.....	فیکو.....	۸۷.....	تزریق داخل عضلانی.....
۱۰۸.....	دفیبرلاتور یا الکتروشوک.....	۹۰.....	تزریق عضلانی.....
۱۰۸.....	تورنیکه.....	۹۳.....	تزریق داخل وریدی.....
۱۰۸.....	میز جراحی.....	۹۵.....	آشنایی با انواع محلول های تزریقی داخل وریدی.....
۱۰۸.....	میز مایو.....	۹۵.....	انواع محلول های تزریقی.....
۱۰۸.....	ترالی.....	۹۵.....	اهداف سرم درمانی.....
۱۰۹.....	بیکس.....	۹۶.....	محلول های تزریقی نمکی.....
۱۰۹.....	پایه سرم.....	۹۸.....	محلول های تزریقی قندی.....
۱۰۹.....	صندلی تابوره.....	۹۹.....	محلول های تزریقی قندی - نمکی.....
۱۰۹.....	چهار پایه کوتاه.....	۱۰۰.....	محلول های جایگزین بلاسما.....
۱۰۹.....	ترازوی دقیق.....		
۱۰۹.....	سط فلزی چرخ دار.....	فصل هفتم: آشنایی با محیط اتاق عمل..... ۱۰۱	
۱۰۹.....	جا لگنی استیل.....	۱۰۱.....	اهداف.....
۱۰۹.....	بین.....	۱۰۱.....	تاریخچه ی جراحی.....
۱۰۹.....	رک.....	۱۰۳.....	طراحی و محل ساختمان اتاق عمل.....
۱۰۹.....	ساعت.....	۱۰۴.....	قسمت های مختلف ساختمان اتاق عمل.....
۱۰۹.....	سیلندرهای اکسیژن.....	۱۰۴.....	تعداد اتاق های عمل یک بیمارستان.....
	اصل ایمنی و حفاظتی کار در استفاده از وسایل برقی	۱۰۵.....	اندازه های اتاق عمل.....
۱۱۰.....	و غیربرقی.....	۱۰۵.....	سقف و دیوارهای اتاق عمل.....
		۱۰۵.....	کف اتاق عمل.....
۱۱۳..... فصل ششم: استریلیزاسیون.....		۱۰۵.....	درب های اتاق عمل.....
۱۱۳.....	اهداف.....	۱۰۵.....	نور و روشنایی اتاق عمل.....
۱۱۳.....	مقدمه.....	۱۰۵.....	سیستم تهویه اتاق عمل.....
۱۱۳.....	مرکز استریل کردن.....	۱۰۵.....	آشنایی با وسایل اتاق عمل.....
۱۱۴.....	خصوصیات فیزیکی بخش.....	۱۰۵.....	وسایل برقی اتاق عمل.....
۱۱۴.....	روش های مختلف ضد عفونی و استریل کردن.....	۱۰۶.....	وسایل غیر برقی اتاق عمل.....
۱۱۵.....	مراحل استریلیزاسیون.....	۱۰۶.....	تخت اتاق عمل.....
۱۱۵.....	انواع روش های استریلیزاسیون.....	۱۰۷.....	چراغ های سیالیتیک.....
۱۱۶.....	روش های فیزیکی.....	۱۰۷.....	دستگاه ساکشن (مکنده).....
۱۲۰.....	روش های شیمیایی.....	۱۰۷.....	مانیتورینگ علائم حیاتی.....
	طریقه استفاده کردن از گان، ماسک و دستکش	۱۰۷.....	سیستم بیهوشی.....
۱۲۵.....	استریل.....	۱۰۸.....	میکروسکوپ.....
۱۲۵.....	پوشیدن و خارج کردن ماسک صورت.....	۱۰۸.....	نگاتوسکوپ.....

پوشیدن گان به منظور پیشگیری از انتقال

عفونت..... ۱۲۶

پوشیدن و خارج کردن دستکش‌های استریل..... ۱۲۷

فصل نهم: اعضای تیم جراحی و بیهوشی..... ۱۳۱

اهداف..... ۱۳۱

اعضای تیم جراحی و بیهوشی و روابط آنها با هم..... ۱۳۱

گروه جراحی..... ۱۳۱

جراح..... ۱۳۱

دستیار جراح..... ۱۳۲

دستیار اول جراح..... ۱۳۲

دستیار اول جیر پزشک..... ۱۳۲

فرد اسکراب..... ۱۳۲

فرد سیرکولر..... ۱۳۲

گروه بیهوشی..... ۱۳۳

خصوصیات اخلاقی و حرفه‌ای کادر پرستاری اتاق

عمل..... ۱۳۳

روابط انسانی و همکاری در اتاق عمل..... ۱۳۵

فصل دهم: طبقه‌بندی و آماده‌سازی اعمال

جراحی..... ۱۳۷

اهداف..... ۱۳۷

مقدمه..... ۱۳۷

طبقه‌بندی‌های جراحی..... ۱۳۷

مراحل جراحی..... ۱۳۸

مرحله قبل از عمل جراحی..... ۱۳۸

مرحله حین عمل..... ۱۳۹

مرحله بعد از عمل جراحی..... ۱۳۹

مراحل آماده‌سازی بیمار جهت عمل جراحی..... ۱۳۹

رضایت نامه..... ۱۳۹

اصول پذیرش بیمار در بخش..... ۱۳۹

بررسی عوامل بهداشتی مؤثر قبل از عمل..... ۱۴۰

مراقبت‌های روحی روانی قبل از عمل جراحی..... ۱۴۲

مداخلات پرستاری قبل از عمل جراحی..... ۱۴۳

مداخلات پرستاری بلافاصله قبل از عمل..... ۱۴۳

اصول انتقال بیمار از بخش جراحی به اتاق عمل..... ۱۴۴

نکات قابل توجه در پذیرش بیمار در اتاق عمل..... ۱۴۵

رسیدگی به نیازهای خانواده‌ی بیمار..... ۱۴۶

مراقبت‌های پرستاری بعد از عمل..... ۱۴۶

فصل یازدهم: وضعیت دادن به بیمار..... ۱۴۹

اهداف..... ۱۴۹

مقدمه‌ای بر بحث..... ۱۴۹

اهداف..... ۱۴۹

نکات ایمنی هنگام پوزیشن‌دهی..... ۱۵۰

وضعیت خوابیده به پشت یا سوپاین..... ۱۵۰

توجهات لازم در وضعیت خوابیده به پشت..... ۱۵۱

انواع پدهای جراحی..... ۱۵۱

تغییرات فیزیولوژیک..... ۱۵۱

سوپاین هیپوتشن..... ۱۵۲

وضعیت ترندلنبرگ یا سرازیری..... ۱۵۲

وضعیت ترندلنبرگ معکوس..... ۱۵۳

توجهات لازم..... ۱۵۳

وضعیت سر یا پوزیشن پرون..... ۱۵۴

توجهات لازم در پوزیشن پرون (دور)..... ۱۵۴

تغییرات فیزیولوژیک..... ۱۵۵

وضعیت نشسته..... ۱۵۵

توجهات لازم..... ۱۵۵

تغییرات فیزیولوژیک..... ۱۵۶

توجهات لازم..... ۱۵۶

وضعیت و پوزیشن نیمه نشسته..... ۱۵۶

پوزیشن لیٹاتومی..... ۱۵۷

اندیکاسیون‌ها..... ۱۵۷

عوارض..... ۱۵۷

جایابی‌ها..... ۱۵۷

نکات مهم..... ۱۵۷

۱۷۱.....	مقدمه	۱۵۸.....	پوزیشن Jack-knife
۱۷۱.....	ایمنی	۱۵۹.....	اندیکاسیون‌ها
۱۷۲.....	تاریخچه	۱۵۹.....	عوارض
۱۷۲.....	خطرات محیطی	۱۵۹.....	پوزیشن سجده یا Knee-chest
۱۷۲.....	تقسیم‌بندی خطرات	۱۵۹.....	اندیکاسیون‌ها
۱۷۲.....	خطرات فیزیکی و مراقبت از آنها	۱۵۹.....	عوارض
۱۷۲.....	عوامل محیطی	۱۶۰.....	انتقال بیمار از تخت به برانکارد و برعکس
۱۷۳.....	مکانیک بدن	۱۶۰.....	روش کار
۱۷۴.....	تشعشع یونیزان	۱۶۰.....	نکاتی که هنگام انتقال بیمار باید رعایت کرد
۱۷۵.....	ایمنی بیمار	۱۶۱.....	نکاتی که باید هنگام جابجایی رعایت کرد
۱۷۵.....	نکات جالب توجه		
۱۷۵.....	ایمنی پرسنل	فصل دوازدهم: ای ریکاوری (بهبودی)..... ۱۶۳	
۱۷۷.....	پایش اکسیژن به اشعه	۱۶۳.....	اهداف
۱۷۷.....	اشعه غیر یونیزان	۱۶۳.....	کلیاتی از اتاق ریکاوری (بهبودی)
۱۷۷.....	الکتریسته و برق گرفتگی	۱۶۳.....	اصول اولیه پرستاری در اتاق بهیودی
۱۷۸.....	نکات ایمنی	۱۶۴.....	تجهیزات
۱۷۹.....	سوختگی‌های الکتریکی و حرارتی	۱۶۵.....	فاز اول: انتقال بیمار به اتاق بهبودی
۱۷۹.....	"تخریسته ساکن"	۱۶۷.....	فاز دوم: نحوه تحویل بیمار به واحد ریکاوری
۱۷۹.....	آتش‌سوزی و انفجار	۱۶۷.....	فاز سوم: اقامت بیمار
۱۷۹.....	نکات ایمنی	۱۶۷.....	بررسی بلافاصله بعد از اتاق بهبودی
۱۷۹.....	مواد پاشی و نکات ایمنی آنها	۱۶۷.....	فاز چهارم: ترخیص بیمار
۱۸۰.....	خطرات برآرریک	۱۶۷.....	معیار ترخیص بیماران از ریکاوری
۱۸۰.....	خطرات بیوشیمی		
۱۸۰.....	بیماری‌های خونی	فصل سیزدهم: شرح وظایف کارشناس	
۱۸۱.....	دود جراحی	هوشبری..... ۱۶۹	
۱۸۱.....	حساسیت به لاتکس	۱۶۹.....	اهداف
		۱۶۹.....	شرح وظایف کارشناس هوشبری
۱۸۳..... فهرست منابع		فصل چهاردهم: اصول حفاظت فردی..... ۱۷۱	
۱۸۵..... نمایه		۱۷۱.....	اهداف

به نام او که از او هستی یافتیم...
و سپاس هم او را که به ما توفیق داد،
تا گامی هرچند اندک در راه پیشرفت علم برداریم.

کتابی که پیش رو دارید اصول اولیه‌ی کار پرستاری در اتاق عمل می‌باشد و همت نگارندگان بر آن بوده تا در این کتاب فضای ساختمانی، سایر تجهیزات، قوانین و مقررات اتاق عمل، رده‌های شغلی کارکنان و وظایف آنها و نیز سایر مطالبی که آموختن آنها در بده ورود به فضای بالین و اتاق عمل ضروری می‌نماید، به خوبی شناسایی شوند تا دانشجویان و دانش‌آموختگان گرامی، رسته‌ی هوشبری قبل از ورود به این بخش مهم، آشنایی کافی با آن داشته باشند و اصول علمی مورد نیاز جهت ارائه‌ی خدمات کارآمد، صحیح و به‌روز در محیط حساس بالین را فرا بگیرند. این کتاب مشتمل بر چهارده بخش بوده بر اساس موضوعات مصوب در شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی نگاشته شده و در آن از منابع مختلف پرستاری بهره‌گرفته شده است؛ اما بی‌تردید عاری از اشکال نبوده و نگارندگان در انتظار راهنمایی‌های ارزنده‌ی پیشکسوتان و استادان گرامی می‌باشند.

مؤلفان

مردادماه ۱۳۹۶